

VELDWERK VZW

Plan van Aanpak 2024-2026

Inleiding

Akkervogels zijn als kanaries in de koolmijn. Hun achteruitgang weerspiegelt hoe ons landbouwlandschap gestaag aan veerkracht verliest. Dat hun lot in handen ligt van hoe we met de productieruimte van ons dagelijks voedsel omgaan is zowel fascinerend als zorgwekkend.

Voor wie akkervogels van nabij volgt staan verwondering en verontwaardiging immers heel dicht bij elkaar. Het is verbluffend om zien hoe een veldleeuwerik op zo'n kwetsbare manier - zijn nest op bewerkte grond - alles uit de kast haalt om ieder voorjaar één of meerdere kroosten groot te brengen. En daarbij tierelierend voor de mooiste soundtrack van de boerenbuiten zorgt. Tegelijk heerst verontwaardiging wanneer diezelfde vogels het opgedreven ritme van ploeg, maaibalk of spuitarm niet meer kunnen volgen. Of wanneer dat laatste insectenrijke ruige plekje op de schop gaat. Dan wordt het letterlijk stil.

Emoties zijn 'akkervogelaars' niet vreemd. Meer nog, het is wat hen drijft om het jaar rond de kouters in te trekken en de strijd voort te zetten om akkervogels toch die eigen plek in ons hedendaags landbouwlandschap te kunnen geven. Dat vraagt veel tijd, energie en organisatie. Die voorwaarden willen we invullen met een startsubsidie voor onze jonge vereniging, en hopelijk later een structurele erkenning. Met voorliggend plan van aanpak wil Vzw Veldwerk deze eerste horde nemen.

We kijken met goesting uit naar het voorjaar.

Inhoudstafel

Totstandkoming plan van aanpak	4
Missie, visie en waarden	5
Positionering	8
Beschrijving van de organisatie	17
Streefbeeld en groeiscenario	20
Doelstellingen	22
Financiering	27

Totstandkoming plan van aanpak

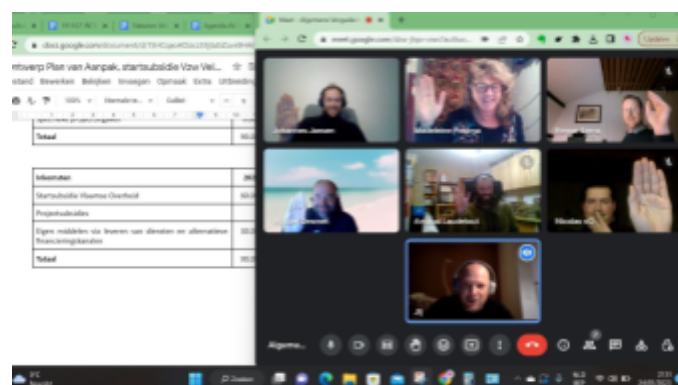
Vzw Veldwerk werd in juni 2021 uit de grond gestampt door vijf gedreven akkervogelexperten. Van begin af aan was het de ambitie om de rode draad van de vereniging, een door kennis onderbouwde akkervogelbescherming, naar een professioneel niveau te tillen. De oprichters kozen voor een projectmatige kick-off en schreven in het najaar van 2021 hun eerste projectvoorstel.

Omdat het Bestuur van Vzw Veldwerk van bij haar pionierende projectwerking de missie en visie van de vereniging maximaal wilde uitdragen, gingen er aan het indienen van het project verschillende werkvergaderingen vooraf. Daarbij bogen bestuurders zich het dna van de vzw. De output van deze gesprekken werd ook bilateraal afgetoetst met een aantal spelers uit de Vlaamse akkervogelwerking. Het schrijfproces van ons eerste project werd op die manier ook een soort blauwdruk voor dit plan van aanpak.

Mede-oprichter Freek Verdonckt werd in april 2022 aangesteld als coördinator van de vzw en uitvoerder van het project 'Kennislloket Akkervogels'. Freek, trok in september 2022 de opmaak van dit plan van aanpak op gang.

Door intensieve redactionele wisselwerking binnen het Bestuur kon ieders ervaring en expertise gevaloriseerd worden en kwam een eerste basistekst tot stand. In een tweede werkvergadering werd het doelstellingenkader op punt gesteld.

In een laatste fase werd het ontwerp van Plan van Aanpak en het jaarplan 2024 bilateraal afgestemd met koepelorganisatie BBL en voor opmerkingen en suggesties aan de leden-experten van de vereniging voorgelegd. Na deze afstemming werd de finale tekst tenslotte op 24 januari 2023 door zowel het Bestuur als een buitengewone Algemene Vergadering ter indiening goedgekeurd.

Goedkeuring Plan van aanpak op Algemene Vergadering van 24 januari 2023

Wanneer?	Wat?
juni 21	Oprichting Vzw Veldwerk met statutaire vertaling van missie en visie
okt-dec 21	Implementeren missie en visie in schrijfproces eerste projectvoorstel
sept 22	Verkenning mogelijkheden startsubsidie
29 sept 22	Werkvergadering Bestuur: finetunen missie, visie en strategische doelstellingen
okt - nov 22	Online co-redactie basisteksten Plan van aanpak
22 dec 22	Werkvergadering Bestuur: finetuning operationele doelstellingen en indicatoren, jaarplan 2024
dec 22- jan 23	Bilaterale afstemming BBL, inspraak leden AV, eindredactie
24 jan 23	Goedkeuring plan van aanpak en jaarplan 2024 door Bestuur en Algemene ledenvergadering

Missie, visie en waarden

Biodiversiteitsverlies in landbouwgebied ging de voorbije decennia enorm hard. Akkervogels zijn 'cultuurvolgers' die destijds door de ontwikkeling van landbouw en de ontginning van natuurlijke habitats verhuisden naar kleinschalige landschappen met extensieve akkers en hooilanden. Daar floreerden ze tot de intensiveringsgolf in de landbouwsector hen vanaf de jaren 60-70 dramatisch in aantallen deed afnemen.

Het duurde tot rond de eeuwwisseling om in Vlaamse en Europese beleidskaders duidelijke stemmen te zien opgaan om de vrije val van akkervogels en boeren natuur beter te beschermen. Intussen hadden vele soorten akkervogels al hun zwaarste verliezen geleden en waren ze op vele plaatsen in Vlaanderen verdwenen ¹.

In Vlaanderen kwam agrarisch natuurbeheer ten behoeve van akkervogels pas na 2008. Dat gebeurde met stimulerende en vrijwillige instrumenten voor landbouwers. Ondanks hun toegenomen areaal kunnen de uitgerolde maatregelen de verdere achteruitgang van akkervogels enkel vertragen en blijft duurzaam herstel van leefbare populaties achterwege². De intensivering en schaalvergroting in de landbouwwereld zet zich ondertussen voort.

Zonder extra inspanningen met meetbare doelen kan niet voorkomen worden dat typische landbouw-soorten als veldleeuwerik en grauwe gors nog meer klappen krijgen en zelfs verdwijnen in Vlaanderen.

¹ In 2005 schatte het INBO de evolutie van een aantal soorten akkervogels in voor de periode 1970-2022. Voor patrijs bedroeg de afname 50%, voor grauwe gors 75%, voor geelgors 80% en voor veldleeuwerik zelfs 95%. Dochy O. & M. Hens 2005. Van de stakkers van de akkers naar de helden van de velden. Beschermingsmaatregelen voor akkervogels. Rapport van het Instituut voor Natuurbehoud, Brussel.

² De Bruyn L, Devos K, Van Den Berge K, Vermeersch G, T'jollyn F (2019). Effecten van beheerovereenkomsten op populaties van landbouwwogels in Vlaanderen. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2019 (26). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Visie

Vzw Veldwerk streeft naar landbouwlandschappen waar akkervogels opnieuw in leefbare populaties voorkomen

Vzw Veldwerk wil voorkomen dat typisch Vlaamse akkervogels zullen verdwijnen. We zijn er van overtuigd dat een doordachte aanpak in agrarisch soortenbeleid voor een doorbraak kan zorgen. Daarbij is het uitermate belangrijk dat veel meer vanuit de ecologie van doelsoorten wordt gedacht bij het ontwerpen en uitrollen van herstelmaatregelen en het vergroenen van gangbare landbouwpraktijken.

De complexiteit van hoe akkervogels een modern landbouwlandschap gebruiken, welke impact teeltplannen en landgebruik hebben op hun broedsucces of overwintering, wordt al te vaak onderschat.

Dat leidde al vaker tot een aanpak waarbij inspanningen van landbouwers, hoewel gestoeld op goede intenties en inpasbaarheid in bedrijfsvoering, finaal aan doelmatigheid voor akkervogels ontbreken. Nochtans ligt in het begrijpen van die complexiteit dé oplossing voor onderbouwde maatregelen die wél tot populatieherstel kunnen leiden.

Missie

Door het verzamelen en delen van kennis over akkervogels en hun leefgebieden, wil Vzw Veldwerk landbouwers, natuurbeschermers en overheden bijstaan in effectieve akkervogel- bescherming.

Vzw Veldwerk schuwt de complexiteit rond akkervogelherstel niet. Wel integendeel, we willen kansen creëren om akkervogels beter te begrijpen. Met die kennis willen we een onderbouwd herstel-beleid mee uittekenen. Ook landbouw- technische uitdagingen gaan we daarbij niet uit de weg.

We willen meer zijn dan een motor voor kennis-innovatie. We willen onze expertise ook breed verspreiden onder diegenen die een actieve rol kunnen spelen in akkervogelbescherming. We gaan hen daarbij ook ondersteunen en begeleiden, telkens met 'boots on the ground'.

Vzw Veldwerk wil haar stempel drukken op het volledige spectrum aan processen die het lot van akkervogels bepalen. Dat gaat van de opmaak van beleidsteksten tot het beschermen van een nest in het veld.

Nestjongen van grauwe gors in wintertarwe

Waarden

De werking van Vzw Veldwerk is gebaseerd op volgende waarden:

Vzw Veldwerk is een onafhankelijke belangenvereniging. Onze vereniging wordt bestuurd door gepassioneerde experts waarbij het herstel en behoud van akkervogelpopulaties als algemeen belang steeds centraal staat in besluitvorming en ondernomen acties. Dat weerhoudt ons niet om constructieve partnerships uit te bouwen samen met overheden, organisaties of ondernemingen, zolang de vereniging daarin een onafhankelijke rol kan spelen.

Onze werkvloer ligt in het agrarisch gebied, waar Vzw Veldwerk een inspirerende trekkersrol op zich neemt. Het herstel van kwetsbare akkervogelpopulaties strekt zich ruimtelijk van De Panne tot Riemst, binnen al zijn verscheidenheid in soorten, landschappen en actoren. We streven er naar om telkens ten velde cases te ontwikkelen die anderen kunnen motiveren en inspireren tot kennisgedragen akkervogelbescherming. Op die wijze wil Vzw Veldwerk tot een noodzakelijke opschaling komen in heel Vlaanderen.

Vzw Veldwerk wil kennis en inzichten over akkervogels breed toegankelijk maken en gaat actief op zoek naar antwoorden op relevante kennishiaten. We doen inspanningen om opgebouwde kennis en nieuwe inzichten te verzamelen en op een bruikbare manier breed toegankelijk te maken bij alle doelgroepen. Vzw Veldwerk erkent dat inzake akkervogelbescherming meer vragen dan antwoorden bestaan. We delen daarom ook relevante kennishiaten met onze doelgroepen en smeden kennis-coalities om antwoorden te vinden.

Blauwe kiekendief

Kennisgedragenheid en resultaatsgebondenheid vormen steeds de leidraad voor de werking van Vzw Veldwerk. We hanteren deze leidraad als toetsingskader voor ons dagdagelijks engagement omdat we overtuigd zijn dat akkervogelbescherming slechts succesvol kan zijn wanneer die met voldoende kennis is onderbouwd en wanneer er meetbare doelen tegenover staan.

We bouwen daarmee op een transparante manier aan een publieke bewustwording voor de relevantie van agrarisch natuurbeheer. Dergelijke vormen van natuurbeleid in landbouwgebied willen we geschraagd zien op resultaten boven intenties en een verantwoord gebruik van publieke middelen.

Empathie en respect staan centraal in doelgroepenwerking van Vzw Veldwerk. De werkende krachten achter onze vereniging hebben een oprechte passie voor akkervogels en een ongebreideld engagement om leefgebieden voor akkervogels te behouden en herstellen. Dat vertaalt zich in eerlijke en integere informatie die we met respect en empathie voor onze doelgroepen delen.

Vzw Veldwerk engageert zich in de huidige transitiebeweging die de landbouw doormaakt. Landbouw is een beroep onder druk en in permanente evolutie. In de zoektocht om bloeiende akkervogelpopulaties terug te kunnen rijmen met voedselproductie, kan onze werking niet los staan van dat bredere transitieverhaal van de landbouw. Daarom investeren wij ook in kennis van de boerenstiel en zoeken we mee naar kansen voor een landbouwbeleid dat akkervogels én landbouwers vooruit helpt.

Positionering

Akkervogels zijn als kanaries in de koolmijn. Omdat akkervogels hun habitat vinden op die plaatsen waar landbouwproductie plaatsvindt, kunnen we ze beschouwen als 'graadmeter' voor de gezondheid van een landbouwlandschap.

Dat komt omdat aan de basis van zo'n akkervogel-gemeenschap een ganse onderbouw bestaat aan insecten- en bodemleven. Verdwijnen akkervogels, dan is dat dus ook een teken aan de wand van achteruitgaand bodemleven.

Biodiversiteitsverlies is een vaak onderschat probleem, want ook voor onze voedselproductie hebben we een gezonde bodem en veerkrachtige ecosystemen met soortendiversiteit nodig.

Wanneer landbouwers zeggen dat je geen ecologisch paradijs kunt bouwen op een economisch kerkhof, hebben ze een punt. Maar het omgekeerde geldt evenzeer, op een ecologisch kerkhof kan je geen economisch paradijs bouwen.

Wanneer akkergebieden intensiveren (grotere percelen, meer monocultuur, meer drijfmest, vaker maaien,...) verdwijnen eerst soorten als patrijs of grauwe gors³. Vervolgens zijn veldleeuwerik en geelgors aan de beurt. Het is een patroon dat we de voorbije decennia op tal van plaatsen in Vlaanderen helaas al hebben moeten vaststellen. De verspreidingskaarten van heel wat typische akkervogels zijn in Vlaanderen ondertussen nog maar een fractie van wat ze in de jaren '70 waren.

In 2005 werden deze verliezen geschat door het INBO⁴, nadat ondermeer de Vlaamse Broedvogelatlas (2000-2002) een gebiedsdekkende update gaf over de geschatte broedvogelaantallen. Het bilan 1970-2002 klonk weinig rooskleurig.

Zo nam het aantal broedgevallen van de ooit zo algemene **veldleeuwerik** met maar liefst 95% af. Dat betekent dat de soort op vele akkers volledig verdwenen is en dat ze ook in haar actueel verspreidingsgebied vaak aan zodanig lage dichtheden voorkomt dat hun voortbestaan er in het gedrang komt.

Veldleeuwerik

Geelgors, een soort van halfopen landschappen, nam met 80% af en zag haar verspreidingsgebied aanzienlijk krimpen. Waar geelgors vandaag nog voorkomt lijkt ze te stabiliseren en het lokaal zelfs lichtjes beter te doen, maar op een terugkeer in voormalige broedgebieden elders in Vlaanderen blijft het wachten.

---

³ Verdonckt F., R. Erens & R. Guelinckx 2018. De zwanenzang van de Grauwe Gors in Vlaanderen. Themanummer akkervogels Natuur.oriolus 84 (3): 15-29

---

⁴ Dochy O. & M. Hens 2005. Van de stakkers van de akkers naar de helden van de velden. Beschermingsmaatregelen voor akkervogels. Rapport van het Instituut voor Natuurbehoud (INBO)

Geelgors

De **grauwe gors**, in het Verenigd Koninkrijk begin 20ste eeuw nog 'common bunting' genoemd, nam volgens het INBO-rapport met 75% af. We zagen de soort echter na het verschijnen van de Vlaamse broedvogelatlas (2004) helemaal in vrije val gaan van +- 800 broedparen in 2000-2002 naar amper 40 broedparen in 2017.

Gauwe gors

Voor **patrijs** tenslotte werd de achteruitgang op 50% geschat. De soort is vandaag in grote delen van Vlaanderen afwezig. Heel lokaal houdt ze wel goed stand, al is het bij tellingen moeilijk om abstractie te maken van illegale uitzettingen van gekweekte vogels⁵.

⁵ Sinds het Jachtdecreet van juli 1991 is het in Vlaanderen wettelijk verboden om jachtwild uit te zetten. Ondanks dit verbod zijn er toch vermoedens dat patrijzen op regelmatige basis worden uitgezet. *Deflem I, Mouton C, De Regge N, Van Breusegem A, Neyrinck S, Mergeay J (2021). Genetische structuur en herkomst van patrijs (Perdix perdix) in Vlaanderen. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2021 (57). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.*

Patrijs

Ondanks de toenemende aandacht voor biodiversiteit in het landbouw- en plattelandsbeleid en lokale beloftevolle resultaten met gerichte beheerovereenkomsten sinds 2009, wordt er op Vlaams niveau nog steeds een verdere achteruitgang van de akkervogelpopulaties opgetekend. Daarom werd vanaf 2019 aan een soortenbeschermingsprogramma (SBP) voor akkervogels gewerkt dat eind 2021⁶ werd goedgekeurd.

Voor de eerste keer stelde Vlaanderen daarmee heldere doelen om de voortdurende negatieve trend van akkervogels om te buigen. Er wordt daarbij in eerste plaats gefocust op kansrijke akkervogelgebieden waar nog levensvatbare populaties akkervogels voorkomen.

Akkervogelmaatregelen vinden quasi hoofdzakelijk plaats in gebieden met landbouwbestemming. Dit betekent dat elke maatregel in al dan niet belangrijke mate interfereert met bedrijfsvoering. Het is de grondreden waarom akkervogelbeheer vandaag in hoofdzaak vrijwillig en met publieke middelen aan landbouwers wordt aangeboden⁷. Ook op macro-niveau interfereert akkervogelbescherming met tal van zaken. Zo oefenen een aantal wettelijke bepalingen (bv.

6

https://natuurenbos.vlaanderen.be/sites/default/files/documenten/sbp_akkervogels.pdf (MB 20/12/2021)

⁷ Een uitzondering hierop vormen zogenaamde 'akkerreservaten' van terreinbeheerders. Deze zijn in aantal en omvang verwaarloosbaar. Wel speelden ze begin jaren 2000 qua beheervorm een inspirerende rol in wat later beheerovereenkomsten zouden worden. *Guelinckx R. 2008. Graan voor Gorzen, het succes van akkerreservaten. Brakona Jaarboek 2006-2007: 82 – 97*

vrijheid van teeltkeuze, verplichte bestrijding van invasieve soorten,...), tendenzen (hoge grondprijzen, toename contractteelten,...) maar ook geopolitieke evoluties (uitstel Europese Green Deal omwille van Oekraïne-crisis) in meer of mindere mate ook invloed uit op de efficiëntie en effectiviteit van agrarisch natuurbeheer.

Akkervogelmaatregelen worden vaak ontworpen als een compromis tussen ecologische effectiviteit, landbouwkundig pragmatisme en economische rendabiliteit.

We stelden eerder al dat in dergelijke afwegingen vaak te weinig aandacht gaat naar complexe relaties tussen akkervogels en hun habitat, terwijl net ogenschijnlijk kleine details in beheer of aanleg het verschil kunnen maken voor bv. broedsucces van een soort.

Wanneer doelsoorten het niet merkkelijk beter doen ondanks enthousiaste deelnamecijfers van landbouwers, maakt dat het instrument 'agrarisch natuurbeheer' kwetsbaar als publieke investering.

Een instrumentarium dat robuust en duurzaam wil zijn, heeft er baat bij om kennisgedragen en resultaatgericht te zijn.

Thematische focus

Akkervogels en hun leefgebieden

Vzw Veldwerk wil haar antennes richten op de soortengroep waar zij haar bestaansreden aan verbindt. Dit betekent dat we kennis zullen verzamelen en ontwikkelen rond de ecologie en populatiedynamiek van bedreigde akkervogels als grauwe gors, geelgors, veldleeuwerik, gele kwikstaart, kiekendieven en velduil, patrijs,....

We investeren daarom in het optimaliseren van monitoring- en onderzoeks- technieken. Vanuit de leefgebiedenbenadering hechten we ook aandacht aan de hele onderbouw van akkervogel- populaties: insecten- en bodemleven, kruidenrijk- dom en andere aan landbouw gebonden biodiversiteit komen mee in de scope van onze werking.

Landbouwteelten en -technieken

Akkervogels leven letterlijk in en rondom gangbare teelten. Ze ondergaan daar ook alle technieken en beheervormen. Dat leidt zowel tot kansen als bedreigingen. Akkervogels beschermen vergt daarom ook een goede algemene kennis van teelten en landbouwtechnieken, van zaadmengsels tot machines.

Die kennis en praktijkervaring maakt het ons ook mogelijk om met het nodige inlevingsvermogen met landbouwers samen te werken en naar praktische oplossingen te zoeken.

Beleids- en instrumentenkader in landbouwgebied

We zorgen ervoor dat we thuis zijn in het landbouw- en natuurbeleid. Akkervogels hebben lange tijd geen beleidskader nodig gehad om in grote aantallen en gezonde populaties voor te komen. Het waren logische afgeleiden van gangbare voedselproductie op extensieve schaal. Dat ligt vandaag helemaal anders. Leefbare populaties akkervogels rijmen niet meer met onze huidige normen van voedselproductie en landschapsbeheer.

Het behouden van relictpopulaties is afhankelijk geworden van gerichte instrumentenkaders uit zowel landbouw- als natuurbeleid. Daarom investeren we in beleidswerking en het tot stand komen van instrumenten, zeker nu daar zowel op Vlaams⁸ als Europees⁹ vlak een steeds grotere dynamiek rond bestaat.

Ook aanpalende beleidsthema's die indirect relevant kunnen zijn voor akkervogels vallen binnen de focus van onze werking.

---

⁸ Vlaanderen zet sinds 2015 door middel van soortbeschermingsprogramma's (SBP's) in op landbouwsoorten als grauwe en bruine kiekendief, wilde hamster, zomertortel en recent ook akkervogels. In het Vlaamse Plattelandsbeleid, in uitvoering van het GLB 2023-2027, zet het Leader-programma één van haar drie thematische assen in op projectwerking rond 'biodiversiteit en landschapsherstel'.

⁹ Met de Europese 'Green Deal' in 2019 en daaruit volgende 'Farm to Fork' en Biodiversiteitsstrategie in 2020 wil de Europese Commissie biodiversiteitsherstel in landbouwgebied prominenter naar voor schuiven in beleids- en instrumentenkaders.

Doelgroepen

Vzw Veldwerk wil iedereen bereiken die een rol kan spelen in akkervogelbescherming. We kiezen daartoe voor een getrapte doelgroepenbenadering.

Bij de **primaire doelgroepen** van de vereniging rekenen we iedereen die op vrijwillige of professionele basis via beleidswerking, deelname aan instrumenten agrarische natuurbeheer, veldstudie of bescherming van akkervogels een relevante en actieve rol kan spelen in het realiseren van missie en visie van vereniging. We zoeken met hen actief de samenwerking op en we willen hen betrekken bij activiteiten en communicatie.

Voor het verkrijgen van een breed draagvlak voor kennisgedragen akkervogelbescherming volstaat een werking binnen deze 'inner circle' niet. Kennis en nieuwe inzichten moeten ook hun weg kunnen vinden naar **secundaire doelgroepen**. Die zijn misschien niet rechtstreeks of intensief met akkervogelbescherming bezig, maar spelen via hun communicatie-, project- of bewegingswerking wel een relevante rol in het bredere natuur- en landbouwspeelveld.

Als laatste doelgroep herkennen wij het **grote publiek**. Het is niet onze ambitie om het brede publiek rechtstreeks via activiteiten of gerichte communicatie te bereiken, noch om daar indicatoren rond op te stellen. Toch rekenen we erop dat via samenwerking met partners die een publiekgerichte werking hebben relevante kennis uit onze werking eveneens tot bij het brede publiek zal worden uitgedragen.

Akkervogelbeschermers en -onderzoekers en natuurwerkgroepen

Een belangrijke doelgroep voor Vzw Veldwerk zijn alle mensen die vrijwillig of professioneel met kennisontwikkeling, bescherming en monitoring van akkervogels bezig zijn, al dan niet verbonden aan organisaties, werkgroepen of kennisinstellingen.

Zij zijn onmisbaar in het realiseren van tal van strategische en operationele doelen. Deze doelgroep heeft ook nog een niet ontgonnen potentieel van mensen die weliswaar reeds met natuurbeleving of -bescherming bezig zijn, maar voor wie akkervogels nog onbekend terrein zijn.

Vzw Veldwerk wil binnen deze primaire doelgroep bewust inzetten op het ondersteunen van vrijwilligerswerking. Op die manier activeren we mensen en organisaties rond kennisopbouw en bescherming van akkervogels. Voor kennisopbouw is immers veel veldwerk nodig, vrijwilligers spelen daarin naast professionals een belangrijke rol.

Breder beschouwd zien we natuurorganisaties ook als een belangrijke secundaire doelgroep: zij kunnen via hun brede werking een groot publiek en achterban informeren en sensibiliseren rond akkervogelwerking. Tenslotte kan met natuurorganisaties ook samengewerkt worden voor hun beleidswerking in landbouwgebied.

Landbouwers

Ook een primaire doelgroep zijn de deelnemers aan agrarische natuurmaatregelen, in casu land-eigenaars en vooral landbouwers. Met hen willen we een rechtstreekse band ontwikkelen als klankbord en als doelgroep om informatie uit te wisselen over zowel ecologische als landbouwtechnische uitdagingen. Het zijn partners in de concrete uitvoering van akkervogelbeleid op terrein die we actief willen betrekken in onze leerprocessen.

Willen we continuïteit in de Vlaamse akkervogelwerking, dan is het belangrijk dat we bij landbouwers ook motivationeel vooruitgang boeken.

De brede landbouwgemeenschap in Vlaanderen zien we als een secundaire doelgroep, die we vooral via kennisdeling willen bereiken. Dat kan gaan van generieke draagvlakopbouw via communicatie tot vormingsactiviteiten in bv. landbouwscholen.

Overheden, instellingen en andere plattelandsactoren

Verschillende overheden en instellingen zijn actief rond akkervogels. Zo beheert de Vlaams Land Maatschappij (VLM) al meer dan 15 jaar het belangrijkste instrument voor akkervogels (beheer-overeenkomsten) en nam het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) de voorbije jaren initiatieven als soortbeschermingsprogramma's voor landbouwsoorten en subsidiekaders voor bescherming van nesten.

De Vlaamse landbouwadministratie introduceert vanaf 2023 ecoregelingen voor akkervogels. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) tenslotte is betrokken bij monitorings- en adviesopdrachten rond akkervogels. Deze instanties behoren tot onze primaire doelgroepen, waarmee we een wisselwerking beogen en hechte partnerships willen uitbouwen.

Ook lokale en bovenlokale administraties en instellingen met een werking rond akkervogels behoren tot zowel primaire als secundaire doelgroepen (provincies, gemeenten, regionale landschappen,...) waarmee ook complementair kan worden samengewerkt, bv. inzake draagvlakvorming en het vormen van gebiedscoalities voor terreinprojecten.

Tenslotte zien we ook een nuttige wisselwerking ontstaan - in het bijzonder inzake het verspreiden van informatie - met op het platteland actieve verenigingen die een raakvlak met onze werking hebben.

Hoe bereiken we effect ?

Vzw Veldwerk beschikt over een breed spectrum aan middelen om haar missie en visie te realiseren. De komende drie jaar zal Vzw Veldwerk zich vooral focussen op volgende clusters aan middelen om haar strategische en operationele doelen te behalen als startende thematische natuurvereniging.

Verzamelen en delen van informatie

- via eigen website, social media en via artikels in media van derden
- via organisatie van interactieve vormen van informatieoverdracht zoals webinars, workshops, excursies,...
- via gerichte mailings/nieuwsbrief aan (sub)doelgroepen
- ...

Uitvoeren van veld- en studiewerk

- via het opzetten van onderzoeks- en monitoringsprotocollen rond akkervogels
- via het structureel opvolgen van doelsoorten
- via het opzetten van demo's rond maatregelen om doelgroepen te informeren en te sensibiliseren
- ...

Activeren van doelgroepen voor kennisopbouw

- via het organiseren van events (excursies, webinars, zoekdagen en -weekends)
- via weefselopbouw van akkervogel-vrijwilligers
- via samenwerkingsverbanden met instellingen en scholen
- ...

Netwerking

- via het organiseren van expertenoverleg en thematische werkgroepen
- via peer learning en samenwerking in lerende netwerken
- via het opstarten en ondersteunen van grensoverschrijdenden initiatieven
- ...

Advisering en procesbegeleiding

- via eigen projectwerking of samenwerking met projecten van derden
- via het antwoorden van adhoc vragen en deelname aan stuurgroepen
- ...

Beleidswerk

- via deelname aan beleidsvoorbereidende processen
- via beleidscommunicatie
- via beleidsoverleg en beleidsvoorbereidende nota's
- ...

Positie in het landschap

Het ontbrak Vlaanderen de voorbije 15 jaar niet aan enthousiasme en inzet om aan draagvlak voor akkervogelmaatregelen te werken, dat getuigen diverse lokale projecten van andere actoren en de meest recente deelnamecijfers van landbouwers aan de VLM-beheerovereenkomsten voor akkervogels¹⁰. Die inspanningen hebben de achteruitgang van akkervogels lokaal kunnen vertragen maar niet kunnen keren in duurzaam populatieherstel.

We geloven dat geleverde inspanningen ten velde nog meer op maat van doelsoorten kunnen worden afgestemd. Op die manier kan een nog onontgonnen potentieel verzilverd worden om de instrumenten voor akkervogelbescherming in Vlaanderen effectiever te maken. We willen dit realiseren door complementair en collegiaal op reeds lopende initiatieven in te spelen, in het bijzonder op de bestaande set aan instrumenten zoals beheerovereenkomsten en eco-regelingen.

De inhoudelijke specialisatie op de soortgroep akkervogels, de affiniteit voor het landbouwspeelveld, de ambitie om kennis te delen en het onafhankelijk karakter van onze vereniging vormen daarbij samen de unique selling

proposition van Vzw Veldwerk. We zijn er daarom van overtuigd dat we als nieuwe natuurvereniging meerwaarde en complementariteit kunnen bieden bovenop de werking van andere middenveldspelers, die we hieronder even schetsen.

Boerennatuur Vlaanderen (BNV) werd opgericht als resultaat van een project van Boerenbond en heeft thematisch een brede multidisciplinaire focus voor milieu- en klimaatgerelateerde onderwerpen, waaronder akkervogels er één van is ¹¹. Met zulke breed georiënteerde werking wordt slechts beperkt ingezet op kennisopbouw rond ecologie van akkervogels en met minder diepgang dan Vzw Veldwerk.

Daarnaast verschillen ook de doelgroepbenadering en waarden waarbij de scope vooral ligt op het adviseren en ondersteunen van een brede groep landbouwers. Het uitgangspunt van deze ondersteuning vertrekt telkens van meerwaarde-landbouw (win-win's), daar waar Vzw Veldwerk vertrekt van tastbare doelen voor akkervogels en ecologische effectiviteit.

Tenslotte zijn er ook in interne organisatiestructuur belangrijke verschillen, met een landbouw-syndicale vertegenwoordiging in het bestuur tegenover inhoudelijke experten bij Vzw Veldwerk. Wij zien BNV als één van onze doelgroepen en partners om nieuwe kennis en inzichten voor akkervogelbescherming breder op te schalen.

Regionale landschappen hebben een lange staat van dienst. Net als BNV hebben zij thematisch een brede focus gaande van landschap over erfgoed tot biodiversiteit. Met de start van de beheerovereenkomsten voor akkervogels en de samenwerking met bedrijfsplanners hebben verschillende onder hen hun biodiversiteits-werking verbreed tot akkervogels.

Dergelijke projecten kenmerken zich, conform de missie van regionale landschappen¹², vooral door

¹⁰

<https://www.vlm.be/nl/nieuws/Pages/Beheerovereenkomsten-2022-in-cijfers-verschuiving-naar-soortenbescherming-zet-door.aspx>

¹¹ Missie op <https://www.boerennatuur.be/organisatie/>

¹² "16 Regionale Landschappen in Vlaanderen behouden en versterken natuur, erfgoed & streekidentiteit, klimaat, draagvlak en beleving. We brengen inwoners en partners samen rond een

hun klemtonen op brede sensibilisatie, draagvlakverbreding en doelgroepenwerking en verschillen daarmee van de inhoudelijke diepgang en integrale benadering (van veld tot beleid) die Vzw Veldwerk nastreeft. Ook qua organisatiestructuur zijn er verschillen: de bestuurlijke verankering binnen lokale besturen en een syndicale vertegenwoordiging van alle plattelandsactoren maakt de strategische sturing minder onafhankelijk en eerder gericht op breed gedragen onderwerpen.

Wij zien de Regionale Landschappen eveneens als een doelgroep en partner om nieuwe kennis en inzichten over akkervogels te valoriseren in draagvlakverbreding naar het grote publiek en in projectwerking met haar doelgroepen.

Vogelbescherming Vlaanderen is een natuurorganisatie die zich traditioneel richt op het wetgevend beschermingskader van natuur en wilde

fauna en beheert daarnaast ook een keten van opvangcentra voor wilde vogels en zoogdieren in nood. Inhoudelijk is Vogelbescherming Vlaanderen breed gekend om haar beleidswerking rond jacht en andere campagnes maar ook omwille van thematische werkgroepen als die voor de kerkuil en de huismus en recent ook kievit ¹³.

Qua organisatiestructuur is Vogelbescherming net als Vzw Veldwerk onafhankelijk, maar verschilt zij als publiekgerichte ledenorganisatie wel van doelgroepbenadering. We zien de organisatie als een bondgenoot in kennisdeling maar ook als een partner in divers beleidswerk.

Natuurpunt, de grootste Vlaamse natuurvereniging en gedragen door meer dan 130.000 leden, is in feite een cluster van verenigingen die zowel terreinbeheer, natuurcommunicatie en -educatie, bewegingswerking, beleid en studie bestrijken. De corebusiness ligt in het verwerven en herstellen van natuurgebieden, maar de organisatie werkt

---

wervend landschapsverhaal dat inspireert en voor verbondenheid zorgt", www.regionalelandschappen.be

---

¹³<https://vogelbescherming.be/de-vereniging/wie-zijn-we>

eveneens op andere type habitats in Vlaanderen, van stedelijke gebieden tot platteland. De thematische focus in landbouwgebied gaat zeer breed van betonstop over biodiversiteit tot stikstofbeleid. Naast de organisatorische schaalgrootte verschilt vooral de niche-aanpak van Vzw Veldwerk met de werking van Natuurpunt.

Operationeel zijn er zeker interessante raakpunten om samen te werken, in het bijzonder met Natuurpunt Studie¹⁴ die over brede wetenschappelijke projectervaring beschikt en mensen stimuleert en faciliteert om op vrijwillige basis aan natuurbeheer en -studie te doen. Ook een samenwerking met het enige Vlaamse ornithologische vakblad (Natuur.Oriolus) ligt voor de hand.

Het is tenslotte ook relevant om samen te werken rond beleidsthema's, waar het maatschappelijk gewicht van Natuurpunt een belangrijke hefboom is. Inzake doelgroepenwerking zien we een

complementariteit. Dat geldt in het bijzonder t.a.v. landbouwers, waar Vzw Veldwerk een meer ongebonden positie kan innemen dan Natuurpunt dat als terreinbeherende organisatie en prominente speler in tal van gespannen beleidsdossiers kan doen.

Bond Beter Leefmilieu heeft geen specifieke werking rond akkervogels. Toch is de vereniging een relevante middenveldspeler voor Vzw Veldwerk. Enerzijds omwille van haar beleidswerking op landbouwthema's die direct of indirect doorwerken op noden voor akkervogels, anderzijds omwille van haar koepelwerking en ondersteuning die zij geeft aan verenigingen inzake organisatieontwikkeling.

Inzake beleidswerking zien we meerwaarde in samenwerking en netwerking rond concrete dossiers, waarvoor nauwe contacten verzorgd worden. Als toegetreten lid geniet Vzw Veldwerk ook van procesbegeleiding van BBL, onder meer ook voor de opmaak van dit Plan van Aanpak.

¹⁴ In 2022 richtte Natuurpunt een werkgroep voor weide- en akkervogels op en startte zij een Kievitproject met vrijwilligers.

Beschrijving van de organisatie

Geschiedenis

In Vlaanderen is akkervogels geen nieuw thema. Toch verloopt studie en bescherming van akkervogels veelal versnipperd en is ze in hoofdzaak door vrijwilligers gedragen met minimale professionele coaching. Her en der in Vlaanderen steken enthousiaste vrijwilligers de handen uit de mouwen voor het tellen van wintergroepen of zangposten van akkervogels, het beschermen van nesten of nemen ze deel aan monitoringsactiviteiten zoals de MAS-tellingen.

Voor een integrale werking - van veld tot beleidskader - ontbrak tot nog toe professionele capaciteit. Het weerhield twee van onze oprichters (Remar Erens en Freek Verdonckt) er niet van om met Werkgroep Grauwe Gors, vooral actief in de Leemstreek, de voorbije 10 jaar hun stempel te drukken op het Vlaamse akkervogelbeleid en daarbij op adhoc basis samen te werken met beleids- en andere spelers zoals bv. regionale landschappen.

Aan de andere kant van Vlaanderen, meer bepaald in de Westhoek, zagen we hoe Natuurwerkgroep De Kerkuil (NWGK) haar vrijwilligerswerking een indrukwekkende slagkracht gaf door haar bestuurlijke werking te versterken met een professioneel secretariaat getrokken door coördinator Wim Bovens. Ook Wim stond met zijn kennis en ervaring mee aan de wieg van Vzw Veldwerk, ondertussen focust hij zich terug exclusief op zijn professionele taken bij NWGK.

Tijdens de uitvoering van het soortbeschermingsprogramma Grauwe Kiekendief (2017-2021), meer bepaald de opdracht rond het eerste meetnet agrarische soorten (MAS), maakten Johannes Jansen en Nicolas Vanovermeeren hun intrede in de akkervogelwereld. Als respectievelijk bioloog-veldwerker en tekenaar-veldwerker

vervoegden zij al snel het netwerk aan experts waar de ambitie op een krachtiger initiatief leefde.

Nicolas Van Overmeeren (links) en Johannes Jansen

Voor de oprichters van Vzw Veldwerk, allen betrokken bij de monitoring en bescherming van kwetsbare akkervogels, was op basis van eigen ervaringen duidelijk dat kennisgedreven akkervogelbescherming té tijdsintensief is om louter vrijwillig te worden uitgerold. De capaciteit en tijd ontbreekt immers om open vragen en knelpunten op een degelijke manier aan te pakken.

Bovenal leefde de overtuiging dat akkervogelbescherming vijftien jaar na zijn introductie in Vlaanderen een volwaardig professionele tak van het Vlaamse natuurbeleid en -middenveld diende te worden. Op het vlak van uitrol van maatregelen en het opbouwen van draagvlak bestaat die professionaliteit al even, inzake studiewerk en kennisopbouw blijft professionele inzet schaars tot afwezig.

Vijf gedreven akkervogelbeschermers hadden bij de oprichting van Vzw Veldwerk in juni 2021 een duidelijke visie en strategie in het achterhoofd: met een professioneel team inzetten op kennisgedrevenheid als hefboom voor akkervogelherstel.

De oprichters kozen daarom al van in haar pioniersfase voor een projectmatige kick-off van de vzw. Hiertoe schreven zij in het najaar een eerste projectvoorstel dat in januari 2022 als adhoc-subsidieaanvraag bij Beleidsdomein Omgeving werd ingediend.

Met de goedkeuring van het project 'Kennislaket akkervogels' in april 2022 werd Freek Verdonckt omwille van zijn inhoudelijke expertise en ervaring in organisatieontwikkeling aangeworven om de vzw professioneel te coördineren en de projectwerking op te starten. Om zich volledig op die taak toe te kunnen leggen, legde Freek eind 2022 zijn bestuurlijke functies neer.

Investeren in netwerking en partnerships was een eerste belangrijke missie van Vzw Veldwerk. Dat kon ondermeer dankzij de **lerende netwerken** waar Vzw Veldwerk trekker van is en waaruit het eerste jaar al verschillende initiatieven groeiden.

April 2022	Succesvolle uitwisseling rond broedprospectie blauwe kiekendief tijdens zoekweekend met Vlaamse, Waalse en Nederlandse experts.
Juni 2022	Doorstart van akkervogelweekend Kiek'n Gors, voortaan gefaciliteerd door Vzw Veldwerk samen met Werkgroep Grauwe Gors en ANB als partners. Een fourageerprotocol voor akkervogels werd geproefdraaid.
Nov 2022	Organisatie van twee online workshops met meer dan 35 Europese akkervogelexperten rond ecologie van grauwe gors.

Ook inzake samenwerking met overheden en beleid werden stappen gezet, zowel op terrein als rond vergadertafels.

April tot juli 2022	Vzw Veldwerk verzorgde de adhoc-coördinatie van nestbescherming grauwe gors in Leemstreek en Westhoek i.s.m. VLM, ANB en Werkgroep Grauwe Gors
Sept 2022	We organiseerden een excursie en aansluitend workshop rond 'kansen en knelpunten inzake akkervogelmaatregelen' voor VLM bedrijfsplanners van Regio Oost
Nov 2022	We hadden beleidsoverleg met ANB rond de afstemming van een afwegingskader voor windturbines in akkervogelkerngebied

In onze pioniersmaanden hebben we dus heel wat initiatieven opgestart waar oplossingsgericht rond akkervogels wordt gewerkt. Het is de ambitie om hiermee met startsubsidies van de Vlaamse Overheid verder aan de slag te gaan.

Interne organisatie en operationele werking

Voor de pioniersjaren van Vzw Veldwerk zetten we een interne structuur met volgende bevoegdheden op.

Een **kernteam** dat borg staat voor de operationele werking van Vzw Veldwerk. De coördinator staat in voor het dagelijks beheer en voor de uitbouw van het secretariaat.

Een **Bestuur** dat instaat voor supervisie van de operationele werking en besluitvorming in strategische kwesties. Bestuurders dragen de waarden van de vereniging met zich mee en beschikken collectief over een brede set aan competenties die een supervisie van van het team moet mogelijk maken. Er bestaat geen hiërarchie binnen het Bestuur. De voorzitter neemt de coördinatie van bestuursvergaderingen op zich en delegeert het woordvoerderschap en de externe vertegenwoordiging aan het secretariaat.

Een **Algemene Vergadering** die de lange termijn strategie aanstuurt en opvolgt. De effectieve leden dragen de waarden van de vereniging met zich mee en beschikken door de regel over concrete ervaring en affiniteit met akkervogelbescherming. De leden zijn natuurlijke personen en oefenen in die hoedanigheid ook hun taken uit. Wèl hebben zij vrijwillig of ambtshalve vaak een concrete link met akkervogelbescherming of biodiversiteitsdoelen in landbouwgebied.

Conform onze statuten en de Vzw-wetgeving uit 2019 verdeelt een intern reglement via een delegatiematrix de verschillende formele taken onder bestuurders en team.

Vandaag staat deze structuur in haar kinderschoenen. Dat betekent dat de coördinator voorlopig de professionele werking alleen draagt en dat het Bestuur beperkt is tot drie personen. Voor het team streven we tegen 2026 om met drie werknemers minstens 2,5 VTE te vullen. Voor het Bestuur zullen we de komende drie jaar voor een compacte vorm blijven kiezen (tot max. 6 bestuurders) om nauw en interactief te kunnen blijven samenwerken met het team.

Voor de Algemene Vergadering streven we naar een grotere inhoudelijke en ruimtelijke representativiteit. We vinden het daarbij ook belangrijk dat de samenstelling van de Algemene Vergadering onze waarden en veelzijdigheid van onze werking weerspiegelt. We kijken daarbij ook over de gewestgrenzen. Begin 2023 werd de Algemene Vergadering uitgebreid tot 6 leden, waarvan twee experts uit Wallonië en Nederland.

Inzake organisatieontwikkeling staat Vzw Veldwerk niet alleen. We zijn sinds onze oprichting lid van Sociare en sinds eind 2022 toegetreden lid van Bond Beter Leefmilieu. Beiden bieden ons procesbegeleiding in het professionaliseren van onze werking.

Inzake het ruimtelijke bereik van Vzw Veldwerk tenslotte, kiest onze vereniging in haar groeifase bewust voor een secretariaatswerking op basis van structureel telewerk. Er wordt in eerste instantie geen kantoor gehuurd, omdat dit financieel een zware last is én omdat een aanwervingsbeleid op basis van structureel telewerk een werking met een hogere dekkingsgraad in Vlaanderen mogelijk maakt. Tegen 2026 streven we er wel naar om minstens wekelijks met het team op een flexibel inzetbare kantoorlocatie samen te komen.

Streefbeeld en groeiscenario

Vzw Veldwerk wil als nieuwe organisatie kennisgedragen akkervogelbescherming in Vlaanderen in een stroomversnelling brengen.

In dit hoofdstuk schetsen we beknopt op welke thema's en competenties onze organisatie wil groeien en welk streefbeeld we daar voor ogen hebben. Hoe we dit strategisch en operationeel willen realiseren wordt uitgewerkt in het volgende hoofdstuk.

Hoewel agrarisch natuurbeheer in functie van akkervogels intussen al zo'n 15 jaar in Vlaanderen wordt toegepast, is kennis-innovatie over ecologie van akkervogels en hun relatie tot het specifieke Vlaamse landbouwlandschap vandaag nog steeds een belangrijk werkpunt. Vzw Veldwerk wil zich daartoe in haar pioniersjaren een **rol als kennis-innovator** toemeten. Dat doen we door in het landbouwlandschap openstaande vragen te

detecteren en op zoek te gaan naar nieuwe inzichten over soorten of de werking van beheermaatregelen.

Parallel verkennen we **nieuwe methodieken en experimentele maatregelen** en zetten we **beschermingsacties** voor akkervogels op poten.

Dat vraagt heel wat voeten in de aarde, daarom investeren we in **bewegingsopbouw** om meer vrijwilligers en natuurstudiewerkgroepen te activeren rond studie en bescherming van akkervogels.

In Vlaanderen worden op vele plekken al initiatieven genomen voor akkervogels. Toch blijft kennisdeling beperkt en blijven op terrein noden bestaan inzake informatie over ecologie en bescherming van akkervogels. Vzw Veldwerk wil zich daarom tot een **kenniscentrum** ontwikkelen waarbij we nieuwe inzichten en praktijkkennis op

een vlot verstaanbare manier ontsluiten bij alle doelgroepen, niet in het minst bij landbouwers.

We streven ernaar om dat op zulke manier te doen - met doordachte keuze van onderwerpen en **wervende manier** van presentatie - dat we doelgroepen extra kunnen motiveren en activeren tot kennisgedragen akkervogelbescherming.

Het speelveld van experts die vrijwillig of professioneel met akkervogels of het herstel van hun leefgebied bezig zijn, toont vandaag relatief versnipperd.

Zeker op boven-regionale schaal is **netwerking en uitwisseling** beperkt. Nochtans schuilt in het samenbrengen van experts een grote meerwaarde om kennisopbouw te versnellen en om via **lerende netwerken** voortgang te boeken. Vzw Veldwerk wil daar een coördinerende rol in opnemen en zal het initiatief nemen om **thematische werkgroepen** op te starten rond soorten en instrumenten waaruit zij ook inspiratie put om projectwerking op te starten.

Akkervogels kregen in 2022 beleidsmatig een duw in de rug met de goedkeuring van het Vlaamse soortbeschermingsplan (SBP) voor akkervogels.

Maar het uitvoeren van dit soortenbeleid is complex. Landbouwgebied akkervogelvriendelijker maken is daarom een **permanent proces van meten, leren en bijsturen** waarbij de antennes niet alleen gericht zijn op doelgroepen maar ook op doelsoorten: vinden zij voedsel en nestplaatsen, neemt hun broedsucces toe, ervaren zij knelpunten?

Vzw Veldwerk wil die rol op terrein hard maken. We doen dat structureel door **ecologische procesbegeleiding** te bieden bij de concrete uitvoering van het Vlaamse akkervogelbeleid.

Tenslotte wil Vzw Veldwerk inzetten op het uitbouwen van een **sterk team en een efficiënte secretariaatswerking** van het secretariaat. We zijn vandaag een jonge organisatie en staan zowel op operationeel niveau als in onze bestuurlijke werking nog in een pioniersfase. Een 2-jarig project biedt de vereniging momenteel handvatten om haar werking kenbaar te maken en om agenda-gebonden netwerking op te starten.

Op vlak van communicatie hebben we een groeitraject af te leggen waarbij we van Veldwerk zowel ten velde als in de wandelgangen een **merknaam** willen maken.

Een startsubsidie zal ons een hefboom kunnen geven om op drie jaar tijd uit te groeien tot een gezonde middenveldspeler met een sterk team van minstens 2,5 VTE en met bestuursorganen waar een breed palet aan competenties in vervat zit.

Om tegen 2026 duurzame gefinancierd te zijn maken we een **businessmodel van onze kernopdrachten** door via projecten middelen te genereren uit het soorten- en plattelandsbeleid en via adviesopdrachten bijkomend inkomsten te verwerven.

Doelstellingen

Onderstaand doelstellingenkader met activiteiten en indicatoren per operationeel doel, vormt de basis van onze jaarplanning. Het team van Vzw Veldwerk zal de indicatoren in een overzichtelijke tabel bijhouden en documenteren met zicht op zowel de jaarlijkse voortgangsrapportage als de evaluatie en eventuele bijsturing door team en Bestuur.

SD1: Vzw Veldwerk is een kennis-innovator voor akkervogels en hun beschermingskader	
OD 1.1 Vzw Veldwerk identificeert uitdagingen en kennishiaten voor akkervogels	
Activiteiten	Indicatoren
- Vinger aan pols houden inzake evoluties rond doelsoorten en uitrol van instrumenten - Identificeren en documenteren van op terrein vastgestelde inzichten, knelpunten of openstaande kennisvragen via factsheets	- Tegen 2026 stelt Vzw Veldwerk jaarlijks vier factsheets op over op terrein vastgestelde inzichten, knelpunten of openstaande kennisvragen - Vanaf 2024 communiceert Vzw Veldwerk via haar kennisloket en sociale media over relevante kennisvragen, knelpunten en kansen voor akkervogelbescherming
OD 1.2 Vzw Veldwerk zoekt op terrein naar antwoorden op kennisvragen en uitdagingen	
Activiteiten	Indicatoren
- Verkennen van nieuwe of experimentele maatregelen voor leefgebiedherstel van akkervogels - Verkennen van nieuwe methodieken inzake onderzoek of bescherming van akkervogels - Coördineren en/of ondersteunen van onderzoeksinitiatieven en beschermingsacties	- Vanaf 2024 vertaalt Vzw Veldwerk jaarlijks minstens één factsheet uit 1.1 naar een proefopzet op terrein en onderzoekt zij de haalbaarheid voor opschaling - Vanaf 2024 faciliteert Vzw Veldwerk jaarlijks minstens één onderzoeks- of beschermingsinitiatief voor akkervogels - Tegen 2026 zet Vzw Veldwerk een meldpunt op voor dringende beschermingsnoden voor akkervogels
OD 1.3 Vzw Veldwerk betreft via bewegingsopbouw meer vrijwilligers bij haar kennis-innoverende werking	
Activiteiten	Indicatoren
- Sensibiliseren, mobiliseren en ondersteunen van vrijwilligers en natuurstudiewerkgroepen rond kennis-innoverende initiatieven - Investeren in communicatie en community-building	- Vanaf 2024 zet Vzw Veldwerk haar communicatiekanalen (website, sociale media, media van derden) in om vrijwilligers te activeren en te betrekken bij haar kennis-innoverende werking - Tegen 2026 organiseert Vzw Veldwerk jaarlijks vier activiteiten voor vrijwilligers (zoals webinars, workshops of excursies) - Tegen 2024 onderhoudt Vzw Veldwerk thema- en regiospecifieke communicatienetwerken over lopende kennisinitiatieven, tegen 2026 onderzoekt Vzw Veldwerk de meerwaarde van een eigen nieuwsbrief voor vrijwilligers op schaalniveau Vlaanderen.

SD2: Vzw Veldwerk vergroot de kennis en praktijkervaring over akkervogels bij haar doelgroepen

OD 2.1 Vzw Veldwerk ontsluit kennis en praktijkervaring over akkervogels op een toegankelijke en bevattelijke manier

Activiteiten	Indicatoren
- Publiceren van relevante kennis en inzichten uit eigen werking, initiatieven van derden, literatuur,... - Interactief overbrengen van kennis via workshops, webinars, excursies,...	- Tegen 2026 geeft Vzw Veldwerk continuïteit aan het 'kennisloket akkervogels' op haar website met jaarlijks minstens 20 gepubliceerde artikelen en/of berichten. - In 2026 maakt Vzw Veldwerk een kwalitatieve evaluatie over het bereik en de impact van haar kennisloket - Tegen 2026 verzorgt Vzw Veldwerk jaarlijks 5 activiteiten (fysiek of online, in eigen organisatie of in partnership met derden) met interactieve kennisoverdracht aan doelgroepen

OD 2.2 Vzw Veldwerk motiveert landbouwers voor kennisgedragen akkervogelbescherming en stimuleert met praktijkkennis

Activiteiten	Indicatoren
- Gericht communiceren over het raakvlak tussen akkervogels en landbouwpraktijk en over actuele knelpunten en kansen - Organiseren van en deelnemen aan demo-bezoeken en workshops voor doelgroep landbouwers - Verkennen van samenwerking met vakmedia in landbouwsector en landbouwscholen	- Tegen 2026 gebruikt Vzw Veldwerk haar website en andere communicatiekanalen voor gerichte communicatie aan de doelgroep 'landbouwers'. - Tegen 2024 start Vzw Veldwerk met een periodieke nieuwsbrief naar landbouwers. In 2026 wordt het bereik en de impact inzake kennisverspreiding bij landbouwers geëvalueerd via een focusgroep. - Tegen 2026 geeft Vzw Veldwerk jaarlijks invulling aan minstens twee interactieve activiteiten (fysiek of online) voor landbouwers - Tegen 2026 geeft Vzw Veldwerk jaarlijks minstens één gastles in het landbouwonderwijs.

SD3: Vzw Veldwerk maakt akkervogelbescherming slimmer en effectiever via lerende netwerken

OD 3.1 Vzw Veldwerk verzamelt experten uit binnen- en buitenland rond gezamenlijke kennis- en onderzoekstrajecten

Activiteiten	Indicatoren
- Opstarten en ondersteunen van experten-werkgroepen rond onderzoeksmethodieken en rond soortspecifieke vragen - Vormen van coalities voor kennis-innoverende projectwerking	- Vanaf 2024 organiseert Vzw Veldwerk jaarlijks minstens twee interactieve netwerkmomenten (digitaal of fysiek) voor experten uit binnen- en buitenland - Tegen 2026 verzorgt Vzw Veldwerk de coördinatie van minstens twee ad-hoc werkgroepen rond soorten en/of onderzoeksprotocollen. - Tegen 2026 werkt Vzw Veldwerk samen met minstens 5 kennisinstellingen en akkervogelwerkgroepen uit binnen- en buitenland - Vanaf 2024 verkent Vzw Veldwerk de mogelijkheden voor projectprospectie binnen de werkgroepen. Tegen 2026 is Vzw Veldwerk indiener of partner van een projectvoorstel dat zich richt op kennisopbouw

OD 3.2 Vzw Veldwerk brengt praktijkdeskundigen en overheden samen om het instrumentenkader voor akkervogels te optimaliseren

Activiteiten	Indicatoren
- Organiseren van werkvergaderingen en terreinbezoeken - Opstellen van verkenningnota voor het optimaliseren van het instrumentenkader	- Tegen 2026 organiseert Vzw Veldwerk jaarlijks 5 overlegmomenten en/of terreinbezoeken in samenwerking met instrumentbeheerders - en deskundigen. - Vanaf 2024 maakt Vzw Veldwerk een verkenningnota waarin zij inzichten en adviezen rond actuele instrumenten verzamelt en waarrond zij met betrokken doelgroepen overlegt.

OD 3.3 Vzw Veldwerk geeft zichtbaarheid aan haar netwerking en communiceert over resultaten

Activiteiten	Indicatoren
- Nieuwe contacten leggen met netwerkpartners en verkennen van samenwerking met kennisinstellingen - Breed communiceren over resultaten uit lerende netwerken	- Tegen 2026 beschikt Vzw Veldwerk over een uitgebreid netwerk aan experten, uitvoerders en materiedeskundigen. - Tegen 2026 leiden de activiteiten binnen de lerende netwerken jaarlijks tot minstens twee artikels en één publieke activiteit - Vanaf 2024 verkent Vzw Veldwerk de mogelijkheid om lerende netwerken te versterken met stageplaatsen voor hogescholen en universiteiten, tegen 2026 maakt zij daar jaarlijks een lijst met concrete voorstellen voor.

SD4: Vzw Veldwerk adviseert en werkt op terrein samen met doelgroepen en overheden

OD 4.1 Vzw Veldwerk biedt op terrein ondersteuning aan de uitvoering van het Vlaamse akkervogelbeleid

Activiteiten	Indicatoren
- Ecologische procesbegeleiding bij de inrichting en het beheer van projectgebieden - Monitoren van effectiviteit van maatregelen voor akkervogels - Indienen van complementaire projectvoorstellen	- Tegen 2025 is Vzw Veldwerk een structurele partner in de operationele uitvoering van het Vlaamse soortbeschermingsprogramma voor akkervogels. - Tegen 2026 maakt Vzw Veldwerk op basis van monitoringsactiviteiten een tussentijdse evaluatie van de ingezette maatregelen - Vanaf 2024 verkent Vzw Veldwerk een eigen projectwerking die complementair is aan de uitvoering van het Vlaams soortenbeleid, tegen 2026 is die projectwerking operationeel.

OD 4.2 Vzw Veldwerk biedt expertise aan initiatieven van anderen	
Activiteiten	Indicatoren
- Derden adviseren op terrein en deelnemen in stuurgroepen - Ontwikkelen van dienstverlening in opdracht van derden	- Tegen 2026 voorziet Vzw Veldwerk de capaciteit om op adhoc-basis aan projectstuurgroepen deel te nemen en adviesvragen te beantwoorden. - Tegen 2026 is Vzw Veldwerk breed gekend als aanspreekpunt voor akkervogel-gerelateerde vragen - Vanaf 2024 verkent Vzw Veldwerk de mogelijkheden om in opdracht diensten uit te voeren voor derden, mits die overeenstemmen met de missie, visie en waarden van de vereniging.
OD 4.3 Vzw Veldwerk oefent via haar beleidswerking een signaalfunctie uit en doet voorstellen	
Activiteiten	Indicatoren
- Opvolgen van beleidsdossiers met directe of indirecte impact op akkervogels - Uitoefenen van proactief of reactief beleidswerk op lokaal, Vlaams of Europees niveau	- Tegen 2026 werkt Vzw Veldwerk jaarlijks rond 3 beleidsrelevante dossiers met overheden en andere middenveldspelers (zie Positionering) - Vanaf 2024 verkent Vzw Veldwerk de mogelijkheden om vanuit haar rechtspersoonlijkheid beleidsdaden te stellen in het belang van akkervogels. Tegen 2026 heeft Vzw Veldwerk dit middel aangewend in een concrete case.

SD5: Vzw Veldwerk is een gezonde organisatie met een efficiënt dagelijks beheer en een betrokken bestuur

OD 5.1 Vzw Veldwerk heeft een slagkrachtig team

Activiteiten	Indicatoren
- Ontwikkelen van teamprofielen, versterken van vaardigheden van teamleden en verdelen van taken en bevoegdheden - voeren van aantrekkelijk loon- en personeelsbeleid	- Tegen 2026 staat er een stabiel kernteam van 3 medewerkers achter Vzw veldwerk. - Tegen 2024 beschikt Vzw Veldwerk over een intern reglement waarin zij via een delegatiematrix de bevoegdheden en taken van zowel bestuur als secretariaat verdeelt. - Vanaf 2024 voert Vzw Veldwerk een competitief loonbeleid, in lijn met de sector - Tegen 2026 volgen teamleden jaarlijks één vormingsactiviteit in en scherpen zij hun inhoudelijke kennis aan via deelname aan netwerkevents, studiedagen e.d.

OD 5.2 Vzw Veldwerk heeft een efficiënte secretariaatswerking

Activiteiten	Indicatoren
- ontwikkelen van secretariaatswerking via efficiënte mix in telewerk en flexibele kantoorruimte - Uitbouwen van een personeelsbeleid met aandacht voor work-life balance	- In 2024 werken teamleden op basis van structureel telewerk, tegen 2026 heeft Vzw Veldwerk een vaste kantoorruimte met flexibele capaciteit voor wekelijks teamoverleg - Tegen 2026 heeft Vzw Veldwerk een efficiënte secretariaatswerking via de uitbouw van een geïntegreerd digitaal platform. - Tegen 2026 werkt Vzw Veldwerk, bovenop de sectorale verplichtingen inzake personeelsbeleid, dienstnota's uit met specifieke aandacht naar de omkadering en work-life balance van teamleden.

OD 5.3 Vzw Veldwerk heeft een effectief financieringsmodel en maakt van kernopdrachten een businessmodel

Activiteiten	Indicatoren
- Subsidies verwerven via projectvoorstellen (als indiener of partner) - Verwerven van structurele subsidies via erkenningsprocedure Gewestelijke thematische	- Tegen 2026 heeft Vzw Veldwerk een omzet van 200.000 euro - In 2026 dient Vzw Veldwerk voor de financiering van haar basiswerking een erkenningsdossier in - Tegen 2026 streeft Vzw Veldwerk naar een 70/30 verhouding tussen

vereniging -Verkennen en ontwikkelen van langdurige samenwerkingsakkoorden en alternatieve financieringskanalen	inkomsten uit subsidies en alternatieve financieringskanalen zoals diensten voor derden en crowdfunding
OD 5.4 Vzw Veldwerk heeft een communicatiestrategie en merknaam	
Activiteiten	Indicatoren
- Ontwikkelen van website en social media - Opstarten van gerichte communicatie via communicatiegroepen en nieuwsbrieven - Invoeren van huisstijl en gebruik van logo bij communicatie - Perswerking en samenwerken met media van derden	- Tegen 2024 heeft Vzw Veldwerk een dynamische website en is de vereniging actief op social media. - Tegen 2026 evalueert Vzw Veldwerk jaarlijks het bereik van haar website via bezoekersstatistieken, van haar social media via het aantal volgers en interacties en van haar perswerking via het aantal vermeldingen in media van derden. - Tegen 2024 heeft Vzw Veldwerk een nieuwsbrief voor landbouwers. Tegen 2026 voert zij de verschijningsfrequentie op of diversifieert zij haar aanbod naar andere doelgroepen. - Tegen 2026 is Vzw Veldwerk als merknaam gekend in het werkveld agrarisch natuurbeheer en t.a.v. deelnemende doelgroepen
OD 5.5 Vzw Veldwerk diversifieert haar bestuursorganen	
Activiteiten	Indicatoren
- Uitbreiden en diversifiëren van de Algemene Vergadering met natuurlijke personen - Uitbreiden en diversifiëren van het Bestuur	- Tegen 2026 telt de Algemene Vergadering van Vzw Veldwerk 10 effectieve leden met een breed palet aan referenties inzake akkervogels - Tegen 2026 telt het Bestuur van Vzw Veldwerk 5 bestuurders met een complementaire set aan profielen.

Financiering

De huidige inkomsten uit projectwerking zijn beperkt in de tijd, terwijl actueel projectmatig aangeboden diensten wel vragen om continuïteit. Ook heeft Vzw Veldwerk op dit moment onvoldoende vrije middelen die aangewend kunnen worden voor horizontale verenigingstaken zoals bv. administratie, personeelswerking, communicatie en projectontwikkeling.

Een startsubsidie als thematische gewestelijke natuurvereniging geeft Vzw Veldwerk de middelen om een aantal in dit plan van aanpak beschreven strategische en operationele doelstellingen te initialiseren en om reeds geïnitieerde basistaken voort te zetten. Daarnaast zijn er operationele doelen, zoals bv. de procesbegeleiding bij de uitvoering van Vlaams akkervogelbeleid, die inzet van bijkomende financieringskanalen vereisen.

De uitbouw van ons kernteam tegen 2026 vraagt een doordachte financieringsstrategie. De startsubsidie vormt daarbij een hefboom: 50.000 gaat naar continuïteit van de coördinator voor het

verderzetten van onze inhoudelijke werking en voor het prospecteren naar projectcoalities. Daaruit willen we financiële marges creëren om ons team uit te breiden tot 2,5 VTE in 2026.

De resterende 10.000 euro worden ingezet voor werkingskosten en organisatieontwikkeling. Van zodra bijkomende projecten en geleverde diensten voldoende overhead genereren, investeren we in flexibele kantoorruimte. Structureel telewerk is moment een budgettaire noodzaak, maar daarnaast ook interessant om bij aanwervingen onze werking ruimtelijk te kunnen spreiden.

Vanaf 2024 verkent Vzw Veldwerk lokale, Vlaamse of Europese subsidiekaders om nieuwe projectwerking in te schrijven. Waar mogelijk doen we dat met partners of doelgroepen. Voor adviserende opdrachten in het kader van Vlaams natuurbeluid (zoals bv. soortbeschermingsprogramma's), streeft Veldwerk vzw naar het sluiten van langlopende samenwerkingsovereenkomsten boven adhoc projectwerking.

Uitgaven	2024	2025	2026
Personeel	70.000	110.000	155.000
Overhead (secretariaatskosten, vorming, verplaatsingen,...)	7.000	11.000	15.000
Diensten van derden	3.000	3.000	4.000
Organisatiekosten	4.000	4.000	6.000
Specifieke projectuitgaven	6.000	12.000	20.000
Totaal	90.000	140.000	200.000

Inkomsten	2024	2025	2026
Startsubsidie Vlaamse Overheid	60.000	60.000	60.000
Projectsubsidies		40.000	80.000
Eigen middelen via leveren van diensten en alternatieve financieringskanalen	30.000	40.000	60.000
Totaal	90.000	140.000	200.000